

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného **Z. K.**, IČO : X., zastúpeného Mgr. F. N., proti povinnej **A. S.**, o **vymoženie 391,22 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn.61 Er 1557/2008, o dovolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 29. decembra 2009, sp. zn. 4 CoE 160/2009, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie oprávneného **o d m i e t a**.

Povinnnej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Trenčín uznesením z 1. júla 2009 č .k. 61 Er 1557/2008-19 exekúciu, vykonaním ktorej poveril dňa 15. augusta 2008 súdneho exekútora JUDr. V. K., na základe vykonateľného rozhodnutia – platobného výmeru č. 679/2005 zo dňa 25. mája 2005 vydaného správcom konkurznej podstaty P. - D.Z.P. v konkurze, vyhlásil za neprípustnú a túto zastavil. Vychádzal z toho, že rozhodnutím Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky z 1. júla 1999 (právoplatným 17. júla 1999) číslo 3215/1999-A došlo k zrušeniu povolenia na zriadenie zdravotnej poisťovne a k vstupu poisťovne do likvidácie v zmysle § 34 ods. 4 zákona č. 273/1994 Z.z. v znení neskorších predpisov. Uznesením Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 7 K 70/01 z 20. apríla 2001 bol na majetok poisťovne vyhlásený konkurz. Platobný výmer, ktorý má byť exekučným titulom, nebol vydaný zdravotnou poisťovňou, ale správcom konkurznej podstaty, ktorému nevyplýva oprávnenie vydať individuálne akty orgánu verejnej moci (správy). Platobný výmer vydaný správcom konkurznej podstaty považoval za nulitný akt, ktorý nie je možné vykonať, čo považoval za iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať a preto ju podľa § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku vyhlásil za neprípustnú a túto zastavil. Pri svojom rozhodovaní vychádzal zo záverov,

vyjadrených v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 22. apríla 2009 sp.zn. 3 MCdo 20/2008.

Na odvolanie oprávneného Krajský súd v Trenčíne uznesením z 29. decembra 2009 sp. zn. 4 CoE 160/2009 uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne podľa § 219 O.s.p. potvrdil. V odôvodnení uviedol, že predpokladom exekúcie je existencia rozhodnutia ako exekučného titulu. Exekučným titulom je vykonateľné rozhodnutie súdu po materiálnej i formálnej stránke, ak priznáva právo, zaväzuje k povinnosti alebo postihuje majetok (§ 41 ods. 1 Exekučného poriadku). Okrem iných, exekúciu je možné vykonať na základe vykonateľných rozhodnutí orgánov verejnej správy a územnej samosprávy, vrátane bloku na pokutu nezaplatenú na mieste (§ 41 ods. 2 písm. f/ Exekučného poriadku). Za účinnosti zákona č. 273/1994 Z.z. pôsobnosť orgánu verejnej správy vykonávali aj zdravotné poisťovne, ktoré boli oprávnené vydávať rozhodnutia (platobné výmery) o predpise poistného. Platobný výmer, ktorý mal byť v posudzovanej veci exekučným titulom, nebol vydaný zdravotnou poisťovňou, ale správcom konkurznej podstaty úpadcu. Vychádzal z toho, že správca konkurznej podstaty má pri správe majetku úpadcu oprávnenie nakladať s majetkom podstaty a prechádza na neho aj výkon práv a povinností, ktoré súvisia s nakladaním s majetkom (§ 14 ods. 1 písm. a/ zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní). Pod správou majetku úpadcu v uvedenom zmysle nemožno rozumieť výkon práv prislúchajúci orgánu verejnej moci (zdravotnej poisťovne). Postavenie orgánu verejnej správy by mohlo byť správcovi konkurznej podstaty dané len právnou úpravou, ktorá by *expressis verbis* takéto oprávnenie správcovi konkurznej podstaty priznávala. Pokiaľ takúto právnú úpravu právny poriadok neobsahuje, správca majetku konkurznej podstaty nie je oprávnený vydávať individuálne právne akty, ktoré sú exekučným titulom v zmysle ustanovenia § 41 Exekučného poriadku. Na platobný výmer vydaný správcom konkurznej podstaty je potrebné hľadieť ako na nulitný akt, čoho dôsledkom je, že v preskúmvanej veci absentuje exekučný titul pre vykonanie exekúcie .

Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podal oprávnený dovolanie. Uviedol, že napadnuté rozhodnutie, ako aj rozhodnutie súdu prvého stupňa boli vydané v konaní postihnutom procesnou vadou v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (§ 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p.), preto ich navrhol zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. K odňatiu možnosti dovolateľa konať pred súdom došlo v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci, keď súdy oboch nižších stupňov nesprávne kvalifikovali platobný výmer (exekučný

titul) ako nulitný akt, v dôsledku čoho exekučné konanie zastavili, napriek tomu, že podmienky na takýto postup súdov neboli splnené. Dovolateľ (oprávnený) tak nemá možnosť realizovať svoje právo, t.j. zákonom stanoveným postupom vymáhať pohľadávku. Vychádzal z toho, že nedostatok „oprávnenia“ správneho orgánu vydať rozhodnutie je dôvodom na jeho zrušenie podľa § 250j ods. 3 O.s.p., tento nedostatok možno odstrániť len v konaní podľa piatej časti O.s.p. Správne súdnictvo. Absenciu takéhoto oprávnenia neprináležalo skúmať súdu v exekučnom konaní (obdobne Najvyšší súd Českej republiky sp.zn. 20 Cdo 2588/2007, Ústavný súd Českej republiky sp.zn. II ÚS 2000/2007, tiež Ústavný súd Slovenskej republiky sp.zn. I. ÚS 415/2008). K výkladu nulity právneho aktu nie je možné pristupovať rozširujúcim spôsobom, jej dôvody treba vykladať reštriktívne. Pri nulitnom akte musí ísť o bezpochyby jednoznačné, zjavné a hrubé porušenie zákona alebo procesných princípov. Dovolateľ považuje platobný výmer vydaný v rámci právomoci zverenej správcovi konkurznej podstaty za platný akt (obdobne uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 1 S 11/2007).

Povinná sa k dovolaniu nevyjadрила.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), ktorý je zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.). Bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

Pri skúmaní prípustnosti dovolania v prejednávanej veci vychádzal dovolací súd z toho, že dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie, ktoré v danom prípade smeruje proti uzneseniu, je v zmysle § 239 ods. 1 O.s.p. prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. V zmysle § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie

súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Dovolaním je v danom prípade napadnutý potvrdzujúci výrok uznesenia odvolacieho súdu, ktorým bola exekúcia vyhlásená za neprípustnú a zastavená; takéto rozhodnutie nevykazuje znaky niektorého z vyššie uvedených uznesení v zmysle § 239 ods. 1 až 3 O.s.p., proti ktorým je dovolanie prípustné. Vzhľadom na to by prípustnosť dovolania oprávneného prichádzala do úvahy len v prípade výskytu niektorej z väd uvedených v ustanovení § 237 O.s.p.

V zmysle § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát (§ 237 O.s.p.). Dovolateľ nenamieta, že v danom konaní došlo k niektorej z väd konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p.; existencia väd takejto povahy nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení vyvodiť nemožno.

Dovolateľ namietal, že konanie je postihnuté vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., pretože postupom odvolacieho súdu i súdu prvého stupňa došlo k zastaveniu exekúcie v dôsledku nesprávneho záveru o nulitnosti exekučného titulu vychádzajúc z toho, že správca konkurznej podstaty zrušenej zdravotnej poisťovne nebol oprávnený vydať platobný výmer (exekučný titul).

Otázka, či správca konkurznej podstaty zrušenej zdravotnej poisťovne (ne)bol oprávnený vydať platobný výmer, je námietkou smerujúcou k materiálnej (ne)vykonateľnosti

(neexistencie) exekučného titulu. Exekučný súd je vždy povinný skúmať, či rozhodnutie uvedené v návrhu na vykonanie exekúcie je skutočne exekučným titulom v zmysle Exekučného poriadku, najmä či bolo vydané orgánom s právomocou na jeho vydanie. Exekučný súd je povinný skúmať túto podmienku ex officio, a to už pri vydaní poverenia na vykonanie exekúcie, prípadne neskôr počas celého exekučného konania a v prípade zistenia nedostatku materiálnej vykonateľnosti je povinný exekúciu aj bez návrhu zastaviť.

S poukazom na ustanovenie § 34 zákona č. 273/1994 Z.z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení V.Z.P. a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní, možno mať za to, že pohľadávky zrušenej zdravotnej poisťovne na poistnom a poplatku z omeškania prechádzajú zo zákona na V.Z.P., prípadne na inú zdravotnú poisťovňu, ktorá prevzala poistencov. Tieto pohľadávky preto nie sú súčasťou konkurznej podstaty zrušenej zdravotnej poisťovne. Napokon je vhodné dodať, že v zmysle ustanovenia § 84 zákona č. 581/2004 Z.z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov, prešli totiž najneskoršie 1. októbra 2005 všetky neskončené konania o určenie výšky poistného a súvisiacich nárokov zo všetkých existujúcich poisťovní na Ú.P.D.N.Z.S.

V dôsledku zrušenia povolenia na zriadenie zdravotnej poisťovne (ktoré nadobudlo právoplatnosť 17. júla 1999) sa P.D.Z.P. zo zákona dostala do likvidácie (§ 34 ods. 4 zákona č. 273/1994 Z.z.). Následne rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave z 20. apríla 2001 č.k. 7 K 70/2001-30 bol podľa zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov na majetok poisťovne vyhlásený konkurz. Správca konkurznej podstaty úpadcu v priebehu konkurzného konania vydal platobný výmer z 25. mája 2005 číslo 679/2005. Toto rozhodnutie malo byť exekučným titulom pre exekúciu prebiehajúcu v tomto konaní, a to vo väzbe na postúpenie pohľadávky na oprávneného z tohto konania.

Ako už bolo uvedené vyššie, dovolací súd pre ďalší procesný postup považoval za určujúcu otázku, či exekučný titul, ktorým v danej veci má byť platobný výmer z 25. mája 2005 číslo 679/2005 vydaný JUDr. T. K., ktorých právnym dôvodom je predpis poistného v zmysle § 19 ods. 2 zákona č. 273/1994 Z.z., je exekučným titulom v zmysle ustanovenia § 41 Exekučného poriadku.

Predpokladom exekúcie je existencia rozhodnutia (okrem ak sa exekúcia vykonáva na základe vykonateľnej notárskej zápisnice). O aké rozhodnutie sa musí jednať podrobnejšie upravujú ustanovenia § 41 Exekučného poriadku. Vo všeobecnosti exekučným titulom je vykonateľné rozhodnutie súdu, ak priznáva právo, zaväzuje k povinnosti alebo postihuje majetok (§ 41 ods. 1 Exekučného poriadku). Ustanovenie § 41 ods. 2 Exekučného poriadku taxatívne vymenúva, na podklade akých rozhodnutí je možné vykonať exekúciu. Okrem iných, exekúciu je možné vykonať na základe vykonateľných rozhodnutí orgánov verejnej správy a územnej samosprávy vrátane blokov na pokutu nezaplatenú na mieste (§ 41 ods. 2 písm. f/ Exekučného poriadku). Za účinnosti zákona č. 273/1994 Z.z. pôsobnosť orgánu verejnej správy vykonávali aj zdravotné poisťovne. Preto boli v zmysle ustanovení § 19 ods. 2 a 3 uvedeného zákona oprávnené vydávať rozhodnutia (platobné výmery) o predpise poisťného. Na uvedené konanie sa v zmysle ustanovení § 58 zákona č. 273/1994 Z.z. vzťahovali predpisy o správnom konaní, pričom právoplatné rozhodnutie bolo preskúmateľné súdom (§ 58 ods. 5). Platobný výmer, ktorý mal byť v posudzovanej veci exekučným titulom, nebol vydaný zdravotnou poisťovňou, ale správcom konkurznej podstaty úpadcu, ktorý bol poverený spravovať majetok zdravotnej poisťovne. Preto je rozhodujúce vyriešiť otázku, či platobný výmer vydaný správcom konkurznej podstaty je exekučným titulom, pričom túto otázku je potrebné posudzovať v závislosti od postavenia správcu konkurznej podstaty a rovnako od toho, či oprávnenie predpisovať poisťné vyhlásením konkurzu trvá (resp. nezaniklo).

Pod majetkom úpadcu vo všeobecnosti treba rozumieť aj pohľadávky úpadcu, ktoré existovali v čase vyhlásenia konkurzu na jeho majetok. Z toho vyplýva, že správca konkurznej podstaty má pri správe majetku úpadcu oprávnenie nakladať s majetkom podstaty a prechádza na neho aj výkon práv a povinností, ktoré súvisia s nakladaním s majetkom podstaty (§ 14 ods. 1 písm. a/ zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní). Z ustanovení uvedeného zákona však nevyplýva oprávnenie vydávať akty aplikácie práva - individuálne akty orgánu verejnej moci (správy). Pod správou majetku úpadcu vo vyššie uvedenom zmysle preto nemožno rozumieť výkon práv prislúchajúci orgánu verejnej moci (zdravotnej poisťovne) vrátane schopnosti vydávať individuálne akty aplikácie práva. Správca konkurznej podstaty bez ďalšieho nenadobúda postavenie orgánu verejnej správy s rozhodovacou právomocou v zmysle právomoci vydávať akty aplikácie práva, má iba právo a povinnosť vykonať všetky nevyhnutné a potrebné právne úkony (napr. podať žalobu, opravné prostriedky a iné) v záujme uspokojenia pohľadávok úpadcu. Postavenie orgánu verejnej

správy by mohlo byť správcovi konkurznej podstaty dané len právnou úpravou, ktorá by *expressis verbis* takúto právomoc správcovi konkurznej podstaty priznávala. Pokiaľ takúto právnú úpravu právny poriadok neobsahuje, správca majetku konkurznej podstaty nie je oprávnený vydávať individuálne právne akty, ktoré sú exekučným titulom v zmysle ustanovení § 41 Exekučného poriadku (viď Najvyšší súd Slovenskej republiky sp.zn. 3 M Cdo 20/2008).

V tomto smere je potrebné uviesť to, že predmetné pohľadávky (na nezaplatenom poistnom) zrušenej poisťovne nepatrieli do konkurznej podstaty, nakoľko v zmysle ustanovenia § 34 ods. 3 zákona č. 273/1994 Z.z. prešli na V.Z.P., prípadne na inú zdravotnú poisťovňu. Správca ani úpadca preto nemal vecný dôvod tieto pohľadávky (patriace inému subjektu ako úpadcovi) vymáhať a predpisovať. Právo predpísať poistné zo zrušenej poisťovne na správcu konkurznej podstaty by tak musel pripustiť zákon, t.j. vymáhať dlžné poistné v postavení orgánu verejnej moci uskutočňujúceho výkon rozhodnutia voči tretím osobám; to ale z právnej úpravy nevyplýva. Ako už bolo uvedené, predpokladom pre vydanie poverenia na vykonanie exekúcie a následné vydanie upovedomenia o začatí exekúcie je existencia vykonateľného rozhodnutia, pričom sa musí jednáť o rozhodnutie vykonateľné po materiálnej aj formálnej stránke. Iba vykonateľné rozhodnutie totiž umožňuje v exekučnom konaní vynútiť plnenie. Súd sa pri skúmaní toho, či rozhodnutie je vykonateľné zaoberá predovšetkým tým, či sa jedná o rozhodnutie, ktoré možno vykonať podľa Exekučného poriadku, a či rozhodnutie je vykonateľné po formálnej ako aj po materiálnej stránke. Ide pritom o predpoklady, ku ktorým súd prihliada z úradnej povinnosti. Súčasťou týchto predpokladov je, že exekučný titul bol vydaný orgánom vybaveným právomocou na vydanie takéhoto rozhodnutia. Ak takáto právomoc chýba, ide o právny akt nulitný, pri ktorom sa pre účely exekučného konania neuplatňuje princíp jeho správnosti ale naopak, má to za následok, že takéto rozhodnutie nie je možné vykonať. Nie je totiž aktom verejnej moci (aktom aplikácie práva). Nulitný akt nikoho nezaväzuje a hľadá sa na neho akoby neexistoval.

Vzhľadom na vyššie uvedené, treba aj na vydanie platobného výmeru správcom konkurznej podstaty v danej veci hľadiť ako na nulitný akt. Toho dôsledkom je, že v preskúmvanej veci absentuje exekučný titul pre vykonanie exekúcie. Pokiaľ ide o právne dôsledky nulitného aktu dovolací súd dáva do pozornosti zaužívanú rozhodovaciu prax vychádzajúcu z rozhodnutí uverejnených v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky pod č. 56/1995, č. 70/1998, č. 72/1998, pričom do osobitnej pozornosti dáva rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnené pod č. 58/1997, ktoré

expressis verbis vyslovalo záver, že výkon rozhodnutia je neprípustný, ak je „exekučný titul“ nulitným právnym aktom. Z uvedených dôvodov dovolací súd nezistil, aby konanie pred súdmi nižších stupňov trpelo namietanou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania oprávneného nemožno vyvodit' z § 237 O.s.p., ale ani z § 239 O.s.p., odmietol ho dovolací súd podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, ktoré nemožno napadnúť týmto opravným prostriedkom. So zreteľom na dôvod, pre ktorý dovolanie odmietol, nezaoberal sa vecnou správnosťou dovolaním napadnutého uznesenia.

V dovolacom konaní úspešnej povinnej vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania voči oprávnenému, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd jej však náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, lebo nepodala návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. januára 2011

JUDr. Vladimír M a g u r a, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová